

fremkommer, naa til en paalidelig Sammenligning mellem de to Systemer.

Jeg vil gerne støtte det ærede Medlem Hr. Olufson paa et andet Punkt, idet ogsaa jeg vil henstille, at de Brug, der er oprettet før 1917, maa kunne faa et Tillægslaan op til et noget større samlet Beløb end de 9 000 Kr. Det ærede Medlem sagde op til 12 000 Kr.; jeg antager, at Meningen var de 9 Tiendedele af de 12 000 Kr., det vil med andre Ord sige i alt 10 800 Kr., saaledes som Lovens Rammer var forud for 1917. Det, tror jeg, vilde være en tilfredsstillende Løsning, og jeg vilde gerne henstille til det kommende Udvalg at tænke over dette Spørgsmaal.

Den højtærede Minister sagde i Slutningen af sin Tale, at Hovedsagen var, at Brugene opretholdtes. Det er jo for saa vidt rigtigt; men paa den anden Side, naar man skal oprette Husmandsbrug i saa stort Omfang, som Tilfældet er, med Støtte fra Samfundet, saa maa det ogsaa være af Betydning at gøre det under de mest betryggende Forhold, saaledes at det ogsaa kan komme den efterfølgende Slægt til Gavn. Det bør ikke være saaledes, at den første Indehaver af Bruget paa Grund af en pludselig Konjunkturstigning er i Stand til at stryge en stor Gevinst i Lommen og saa rejse derfra, saaledes at det derefter er lige saa svært for den næste, der kommer ind i Bruget, som om han kom ind under helt frie Forhold.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Bording har Ordet for en kort Bemærkning.

Bording: Den højtærede Landbrugsminister udtalte i Forgaars angaaende de Tilskud, som gives til den Husmand, som opretter et Brug efter Husmandsloven af 6. Maj i Fjor, at saadanne Tilskud forhaabentlig finder Anvendelse for sidste Gang i indeværende Finansaar. Efter denne Udtalelse forstaar jeg ikke rigtig Meningen med § 4 i det foreliggende Lovforslag. I denne Paragraf staar der, at om Statshjælpen „udelukkende skal ydes som Laan eller delvis som Tilskud, afgøres af Landbrugsministeren efter Samraad med Rigsdagens Finansudvalg“. Det forekommer mig, at hvis Ministeren ikke mener, der skal ydes Tilskud, er det ikke forsvarligt at indstøtte en saadan Bestemmelse. Ansøgerne til Jord efter denne Lov maa dog have et rimeligt Krav paa at faa at vide, hvilke Vilkaar de gaar ind til. Der forekommer mig at være en meget uheldig Modstrid mellem Ministerens Udtalelse og Ordlyden i § 4. Ministeren har i de sidste Dage talt meget stærkt om,

at det gjaldt om at lade de unge tage Ansvar for, under hvilke Betingelser de vilde gaa ind til de Husmandsbrug, som oprettes. Men naar man saa stærkt appellerer til deres eget Ansvar, maa vi ogsaa indrette Lovene saaledes, at det fremgaar klart, hvilke Vilkaar de gaar ind til. Det kan jeg ikke indrømme at man gør her. Jeg synes, at man i alt Fald maa forlange, at det skal bestemmes, at det Samraad, der finder Sted mellem Ministeren og Finansudvalgene, skal foretages, før Ansøgningerne om at faa Jord efter denne Lov skal være inde. For øvrigt vil jeg udtale, at jeg ikke tror, at det Arbejde, Udstykningsforeningerne har været inde i, kan føres videre, hvis ikke man gør disse Foreninger mere uafhængige af Bankerne, end de har været hidtil. Bankerne er i Øjeblikket saa interesseret i de forskellige store Gaarde, som er til Salg, at det vil være vanskeligt for dem ikke at tage Hensyn til deres egen Stilling, naar de vil hjælpe Udstykningsforeningerne til at købe Jord af disse store Gaarde.

Landbrugsministeren (Madsen-Mygdal): Jeg har bedt om Ordet for straks at besvare det ærede Medlem Hr. Bordings Udtalelser. Jeg haaber og tror, at et Byggetilskud for Sommeren 1923 vil være overflødig; men jeg ved det ikke med Sikkerhed, og derfor ønsker jeg, at det ved en Bestemmelse i Loven skal gøres muligt, at der kan ydes Byggetilskud. For et Aars Tid siden vedtog vi en Lov, der bestemte, at de $\frac{3}{10}$ af Laaneværdien skal ydes som Tilskud i Sommeren 1921, fordi man gik ud fra, at de, der byggede under de Forhold, vilde tabe de tre Tiendedele. Det er ingen Gave, de faar, for naar Huset er færdigt, er det 6 600 Kr. mindre værd. Disse 6 600 Kr. er Samfundets Offer for at faa dette Hus opført og faa den Virksomhed i Gang, fordi vi tror, at den har samfundsmæssig Betydning og større Betydning, end hvad vi betaler for at faa en to Værelsers Lejlighed opført i København, og i Aar giver vi $\frac{3}{20}$ af Laaneværdien, hvilket, da Laaneværdien er nedsat til 20 000, er nøjagtig 3 000 Kr., og Retfærdigheden i, at vi i Aar giver 3 000 Kr., fremgaar deraf, at efter foreliggende Oplysninger — det er et Skøn, som naturligvis er behæftet med Fejl — er det nu saa meget billigere at bygge i 1922 end i 1921, at der er en Forskel paa ca. 3 600 Kr. for Brug af den Størrelse, her er Tale om. Men vi gaar ud fra, at de, der bygger i Sommeren 1922, alligevel vil bygge saa dyrt, at Husene, naar et Aar eller to er gaaet, er 3 000 Kr. mindre værd; fordi de er bygget for dyrt.